

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De necessitate: qualitate: quiditate: causalitate: integritate: [et] vtilitate
penite[n]tie. ser. prim[us].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

Sequuntur sermones de
agēda pnia: predicabiles
p totā quadragesimā: con
sumatissimi viri et docto
ris egregij fratris Petri
Hieremie: ordis Almfici
pdicatorū. Una cū qstio
nibus in cuiuscūq; sermo
nis initio nup additis.

De necessitate: qualitate: in
tegritate: et vtilitate penitentie
Sermo Primus.

Penitentia

agite: appropinquit
em regnum celorum.
Mat. iiij. Predica
turus cū gra dñi nri
iesu chri in hac xl. o
pnia, cogit illud thema ppositū: p qd ad
pniam puocamur duplici rōne. Prima ex
plona pcepte. Secda ex affectu alliciete.
Et plona quidē pcepte: qz verba pdicta
sunt omī z saluatoris iesu chri: q in verbis
pdictis pceptit nob vte agam? pniam. Agis
te qd est verū impatiui modi: z cōsequē
ter a d pceptū astringit: vt infra dicet. Et
iō tenemur pniam agere iuxta admoniti
onē virginis gloriose dicentis. Qd cūq; di
xerit vobis facite. Jo. ij. Et affectu vero
alliciete puocamur: cūz ait: appropinquit
em regnū celoz. Vltimus nāq; effect? pe
nitentie est cōsecutio regni celoz. Persona
ergo pceptis habet se vt causa efficiēs prīn
cipalis pnie. Effect? pō vltimus habet se
vt causa vltima finalis. Vt igit digni? z
fructuosi? de ipa pnia pdicem? pmo cur
ramus ad ipsaz virginē gloriofam p gra im
petrāda o ceteris. Ave maria. ¶ Pro fun
damēto sermōis orit theologialis qstio.
¶ Querit. Vt pnia sit virtus? Arguit
q nō. Nullū sacm est virtus: sed pnia est
sacm: igit nō est virtus. In oppositūz ait

phs. ij. Eth. c. v. Virtus est habit? bonus
q habentē pficit z opus eius bonū reddit:
sed talis est habit? pnie: q pnia est virtus.
z sic questio manet p vtrāq; parte dubia.
¶ Ad questionē respōdendū est fm Rth
chardū sup. iij. sente. dist. xliij. q. j. q pnia
qrituo: modis pōt accipi. Vno mō pro re
medio cōtra mortale pctm actuale per sa
cerdotes ministrato: et sic ad dubiū dicif
q pnia est sacm z nō virtus. Alio mō ca
pitur p habitu humiliante hoīem ad pen
tendū sub debitis: circūstantijs: z sic ad du
biū dicif q pnia est virtus. Alio mō capi
tur p penitendū actu: z sic dicif ad dubiūz
q pnia nō est virt? sed act? virtutis. Alio
modo capit pnia p dolore sensibili p pō
missio: q si pcedat actū penitendū ipm p
mouet seu intendit. si autē sequatur tanq;
causaf? ex illo: intentionē eius vel pfectio
nem ostendit. Et sic ad dubiū dicif q pe
nitētia nō est virtus: sed passio. z sic habet
solutio argumenti: quā agere debemus z
ad quā nos hortantur verba psumpta.

¶ Pro cōplemēto huius materie, sex pū
cipalia puncta sunt videnda, scz

Primo de penitentie necessitate.

Secundo de penitentie qualitate.

Tertio de penitentie quiditate.

Quarto de penitentie causalitate.

Quinto de penitentie integritate.

Sexto de penitentie vtilitate.

¶ Primo igit videamus de pnie necessitatē.
Ubi notādū q cōclusio est indubitata
apd oēs theologos: et singularit? s. Tho.
pre. iij. q. lxxxiij. ar. v. z. iij. cōtra gentil. c.
lxxj. q pnia est necessaria ad salutē. Sed
p latiori declaratiōe sciendū q duplex est
necessitas. Una dicif absoluta: Altera dī
ex suppositiōe absolute. Dicif necessariū ill
lud/line q res esse nō pōt, sicut dicif cib?
necessariū ad humanā naturā. Sz ex sup
positiōe dicif necessariū illud/line q non
pōt esse res, vel cōseruari aliquo supposit
to. sicut medicina ē necessaria homini/ p
supposito morbo: vt dicif s. Tho. ij. pre. q.
lxxxiij. ar. v. Itē in. iij. cōtra gentil. c. lxxj.
Itē in. iij. sen. dist. xliij. q. ij. ar. v. Dō ad
ppositū. Si querit de prima necessitate. s.
absoluta: tunc pnia nō est necessaria ad sa
lutē: qz si sic/ nullus posset cōsequi salutē
sine ea. Dō prz esse salūm: qz pueri innō

De Penitentia

centes baptizati et iusti homines sine penitentia saluantur. Non ergo omnino est penitentia necessaria. Unde ij. Paral. viii. dicitur. Et tu domine iustorum non posuisti penitentiam iustis Abraham Isaac et Jacob his qui non peccaverunt. Sed hac prima necessitate absoluta est necessaria gratia dei ad salutem hominis. Ro. vii. Gratia dei vita eterna. Et baptismus actu vel proposito. Jo. iii. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non potest in regnum dei. Si ergo loquimur de secundaria necessitate supponitur: proculdubio penitentia est necessaria supposito peccato mortali. Et probatur ista conclusio quadruplici medio. scilicet

Ratione.
Similitudine.
Auctoritate.
Exemplo.

¶ Ratio est triplex. scilicet naturalis/theologica et legalis. ¶ Prima ratio est naturalis. Contraria contrariis curant. Peccatum autem consistit in voluptatibus voluntatis ad actum malum: ergo curatio a languore spirituali qui incurritur per ipsum actum consistit in displicentia eius de actu. Hec est displicentia est penitentia: igitur ratio. ¶ Secunda theologialis est: quia peccatum curari non potest nisi per gratiam dei. Iuxta illud Ro. iiij. Iustificati gratis per gratiam ipsius. Peccatum autem est offensio dei: qui directe opponitur gratie. Ex hoc enim dicitur aliquis alteri esse offensus quia repellit eum a gratia sua. Item b. Tho. pre. iij. q. lxxv. ar. ij. Ergo per contrarios motus gratia acquiritur et perimitur peccatum. Sed peccatum mortale perimitur per appetitum et delectationem circa res creatas: ergo oportet quod gratia acquiritur per aliquam penitentiam quibus affligatur per hoc quod peccavit. Et hec penalis afflictio est penitentia. Unde dicitur penitentia quasi pene tentio. Unde apostolus. ij. Cor. vii. Quae sunt dei tristitia est penitentia in salutem stabilem operatur. ¶ Tertia ratio est legalis: quia de iure civili et canonico est quod ille qui offendit alium: nunquam ab eo veniam consequi mereatur nisi ei satisfactor de culpa. ut in regula. Peccatum non remittitur nisi restituatur ablatum. de reg. iur. lib. vi. c. xiiij. q. vii. c. si res aliena. et c. cum tu. de usuris. Et etiam quod nullum malum transit impunitum. ut ff. ad. l. aquil. l. ita vulneratus. et ff. de iudiciis. c. longi. §. j. et ff. denoxalibus. l. iij. §. cum dominus. et l. de defen. civi. l. per oes. et c. de fame. de sen. exco. dic. ut ibi. Et publice vituperatur interitus ne crimina remaneant impu-

nita. Per ratio. Satisfacere enim non potest quis alteri offensus donec sibi placeat offensa. multominus potest quis satisfacere deo donec voluntas adheret peccato. Oportet ergo quod offensa displiceat: et sic idem quod prius. Et confirmatur ratio ex hoc quod ordo divine iusticie et humane requirit ut peccato pena reddatur. Par. ro. He autem rationes pertinent ad penitentiam put est virtus vel peccatis actus. Sed de ea ut est facim dicitur infra cum ager de offensione. ¶ Similitudo datur a doctoribus de naufragio. post quod naufragates nulli habent remedium salutis nisi accipere aliquam tabulam. Et sic in proposito dominus et saluator noster Iesus christus magis magis siue carpentarius fecit quidam pulchram navim ad navigandum ad portum superne hierusalem secure. scilicet per innocentiam: et quibus in ista navigavit recte: ut per gloriosam et pueri innocentes: vadit ad padulum. Sap. xiiij. Transcuntes mare per ratem liberati sunt. In hanc navim intravit saluator noster. Dar. vii. Ascendere iesu in naviculam. scilicet curti sunt eius discipuli eius. scilicet christiani noviter baptizati. Hec navis naufragium patitur: vel impulsu venti superbie et vanitatis: vel impulsu turis et carnalitaris: vel impulsu avaricie et cupiditatis: et tot in istis piculis periturus de. c. milibus viris non transierit cum ista navim nocentie baptismalis. Jo quibet peccato: ut red currere ad tabulam si vult se salvare: clamando ad deum ex cordis contritione dicendo cum ps. Salva me fac deus: qui intraverunt aquas ad aiaz mea. Et hoc dicitur oes doctores et theologi et canonice: et plerumque Hieronimus. Penitentia est secunda tabula post naufragium. Et etiam magis sen. in. l. iij. di. xiiij. Ad hoc facit de pe. di. §. c. multiplex. et c. secunda tabula. et c. super tribus. Dicitur autem secunda tabula respectu prime que est baptismus. Prima tamen est ante naufragium peccati mortalis. Secunda vero est post naufragium. Vel dicitur quod duo sunt naufragia. Primum est respectu iusticie ordinis naturalis qui fuit perdita per peccatum Adam. Ro. v. Per unum hominem peccatum intravit in mundum et per peccatum mors. Et ideo deus ordinavit penitentiam post naufragium: qui est innocentia baptismalis. et istud naufragium fuit generale. Unde Augustinus. In Adam oes peccaverunt. Secundum est naufragium periculare. scilicet peccatum mortale: per quod fragitur tabula. scilicet innocentie baptismalis. Et ideo divina bonitas ordinavit

uit pniaz q̄ ē scda tabula post naufragiū.
Et sic p̄z silitudo. ¶ Auctoritates pluri
me habent: r pmo in themate. Pniaz agi
te, yr in epla bodier: a que habet Joel. ij
Cōuertimini ad me rē. Itē ois lex dicit
q̄ penitere licitū est, ff. de intro. actio. l. de
etate. §. Lelius. ibi, Lelius scribit licere
resposū penitere: si nulla captio ex ei⁹ pnia
sit actoris. Rā z qui optauit acetū p vino
pōt iterū optare vinū, yr. ff. de optione le
gata. l. ij. §. si, ibi dicit. Cum cui centū am
phoraz vini electio data sit: acetū eligen
te nō plumere optionē: si id acetū elegerit
qđ vini numero paterfa. non habuit. l. si h
ante degustationē acetū elegerit. Et q̄ su
rat aliter q̄ ei debet: iterū iurare debz. ff.
de iuretur. l. qui p saluē, ibi dicit. Qui per
saluē suā iurat: si nō ita spēaliter iurā
dum ei delatū est: iurasse nō videt. Et iō
ex integro solēnter iuranduz est. adde. l. si
pecuniā ibi dicit. Si pecuniā rdo accepe
ris yr Caput eas: cū p te non steterit: pōt
dici repetitionem cessare. Sed cū liceat
penitere ei q̄ dedit: pculdubio repetit id
qđ datū est: nisi forte tua interit non acce
pisse pecuniā, ff. de cōditiōe causa data.
Et sic q̄ male pñiciat: iterum iudicat. yr
L. de accusat. l. ij. ibi dicit. Si accusatio
nibus absentibz r nō p cōrumaciā p̄ses
p̄uincie non causa cognita iniam dixerit:
causa mētrati criminis apđ eundē vel suc
cessorē eius: more iudiciorū tractabit. Et
iste auctoritates loquūtur dulcē p̄suadē
do r nō p̄cipiēdo. Sed als dñs p̄cipit pe
nitentiā: cōminando mala plurima cōtra
illos q̄ nolunt agere pñiam. et hoc dupl̄r.
Primo cōminādo mala i generali. Scdo
in p̄culari. In generali qđ ē cū dicit Lu.
xij. Dico vobis: q̄ nisi pñiaz egeritis: oēs
simul p̄bitis morte. l. eterna. In p̄culari
p̄o sub figura ciuitatis hierlm̄ zminatur
mala multa anie impenitēti: illa singula
rite enumerādo. In dicit Luce. xij. Vi
dens iesus ciuitatē: fleuit sup illā dicens.
Q̄ si cognouisses: r tu. Et qđ ē in hac die
tua q̄ ad pacē tibi: nūc aut abscondita sunt
ab oculis tuis. Q̄: veniet dies in te: r cir
cundabūt te inimici tui vallo. Et circūda
būt te r coangustabūt te vndiqz: r ad ter
rā p̄sternēt te: r filios tuos q̄ in te sunt: et
nō relinqt in te lapi, sup lapi, eo q̄ nō co

gno. tps v̄lstra. tue. Ubi notant septē ma
la q̄ cōminat deus anie impenitēti.
Primū est senectutis aggrauatio/ibi. ve
Scdm est mortis trepidat/ (niet dies,
tio/ibi. r circundabunt.
Tertū ē dēonū obfessio/ibi. inimici tui.
Quartū iudicij astrictio/ibi. coangusta/
Quintū infernalis detrusio/ibi. (būt.
ad terram prosterment.
Sextū est gñal destructio/ibi. r filios
Septim ē bonoz dissipatio/ibi. r nō re.
¶ Primū est senectutis aggrauatio: qñ
impenitēs venit ad senectutē: dies/ho: r
z oia sunt cōtra eū. qñ erat iuuenis oia vi
debant esse p eo: qñ est senex oia p̄tra eū.
Oculi qz nō vident: aures qā nō audiūt.
caput r brachia tremūt: vider stomach⁹.
Dies est p̄tra eū: qz nō pōt laborare. Hor
qz nō pōt dormire. deficit memoria et in
tellect⁹. r quis illa mala sint cōia etiā ele
ctis: suscipiūt tñ ea i patiētia r spe. r qz nō
curāt de vita p̄senti s̄ de futura: ad quam
raro sunt primiores qñto seniores. Unde
Eccl. iij. Qui custodit p̄ceptū nō expe
riet quicqz malū. Ro. viij. Scim⁹ qm̄ dili
gentibz deū oia cooperant in bonū. Sed
impenitēs q̄ nō hnt spem vite future: pa
riunt mala ista cū magno pondere z ama
ritudine. In dr. Veniet dies in te. i. p̄tra
te. Est ne aliqd remediū ad hoc: Nō: nisi
illud qđ ē scriptura. Memēto creatoris
tui in diebz iuuetur: tue/ anqz veniat tps
afflictiōis. l. senectutis: r appropinquet an
ni de qbz dicat: nō mihi placent. Eccl. xij.
Nota stultitiā illoz q̄ dicunt. qñ ero senex
faciā pñiaz rē. Duplex est stultitia istoz.
Prima qz nesciunt si veniet ad senectutē.
Scda: qz dato q̄ veniant ad senectutē: r si
nō erit tunc locus pñie deficientibz v̄lstris
corpis. In Aug. in decre. de pe. di. vij. in
prin. Si vis agere pñiam: qñ tam peccare
nō potes: p̄cta te dimiserūt/ nō tu illa. Si
labor te terret: vide mercedē. S̄ dr al. q̄s
Iuuetis suz: faciā mō qđ delectat r postea
pñiam agā. ac si diceret. Percutia me cru
deli gladio r postea vadā ad medicū. Sa
tis a fide alien⁹ est: q̄ ad agendā pñiaz tps
senectutis expectat. Valde em̄ timediū est
ne dū vituperat veniā/ incidat in iudiciū.
Dic yr expedit. ¶ Scdm malū morē: ē
trepidatio: q̄ notat cū dr. circunda. te int̄,
p q

De Penitencia

tui vallo. Inimici sunt timor et dolor de
 morte instare. Ps. Timor et tremor vene-
 runt super me. In morte natus totus homo patitur.
 Primo in sensibus corporis. I. visu. quia oculis
 egris odiosa lux: quia purus est amabilis. Tunc
 videt filios/ ymores/ et sanguineos fletus:
 quos cum magno dolore relinquit. Tunc patitur
 auditus: cum audit fletus et voces plangentium.
 Tunc odoratur: ex fetore sui corporis infirmi.
 Tunc gustus: quia habet palatum amarum ex infe-
 ctione febrium. Tunc tactus: quia totum corpus dolet.
 Secundo patitur anima. et primo intellectus: quia co-
 gnoscit se de primo moriturum. Demoritur
 quia recordatur de mala vita preterita et delecta-
 tionibus. quia convertitur ei in amaritudines: quia
 nunquam deficiet. Voluntas dolet valde se po-
 dere aurum et argentum/ possessiones/ filios/ et
 sanguineos/ et corpus suum: et quod est decenter
 animam. Quod angustie. Tunc dicitur per prophetam: quia mors
 est ultimum terribilium. Et quod anima poterit
 cogitare de deo tot doloribus involuta atque
 submersa: Tunc David in persona morientis
 dicit. Circumdederunt me dolores mortis/ et pe-
 ricula inferni inveniunt me. Tunc psalms vo-
 bis/ quia quando sunt estis disponatis de rebus/ ve-
 stris: faciendo testem vestrum et placando deum.
 Tunc dicit ecclesia. Emendemus in melius/ quia igno-
 rat peccatum/ ne subito preoccupati die
 mortis quam/ spaciis penite/ et invenire non
 possimus. Tercium malum est obsessio de
 monum/ dum dicit: circumdabunt te. Nota fili-
 tudine de pedice abscondita in fractura. Si
 in circuitu essent mille canes/ in aere falco-
 nes/ et homines venatores eam fugantes et expelle-
 res baculis de fractura illa: ibi remanere
 non posset. quod misera pedix faceret: Ita est
 de anima hominis impenitentis. fractura est corpus.
 canes in circuitu sunt demones qui sunt in aere
 et falcones sunt demones qui sunt in aere
 et arborum in radicibus solis/ et non videntur. ps.
 Inhabitabitur et abscondetur ipsi calcanei me-
 um obfuerunt. Etiam chiro apparet diabolus
 in dextro brachio crucis: ut dicit Beda super
 Iob. Beatus Iago per gram obtinuit quod ei non
 appareret demones in morte. Dolores pro
 corporis viget ut anima crearet: nec potest aliquid mori
 ibi manere. Ecce misera anima in quasi psura
 est. Liberet tunc anima vellet hunc plangere
 spiritus ad penitentiam/ sed non dat. Nota ex plura
 de qua scriptum est. quod videtur demones horribi-
 les tremere clamabant inducias usque mane.

secundo clamans et se revolvens per lectum/ expira-
 vit. in. lxx. dial. Tunc dicit scriptura anima impeni-
 tenti. Infernus subter contrahat/ est in occu-
 sum tui: suscitavit tibi gigantes. et demones.
 Eia. xliij. Quartum malum est iudicium di-
 strictio/ quia notat cum ait. et coangustabit te
 undique. Anima ei impenitentis tunc habet mul-
 tos aduersarios. Primo quod demones acu-
 santes. Secundo angelos bonos confirmantes.
 Tercio sciam testificantem. Ro. ij. Tunc
 monium eis reddente conscientia ipsorum. Quarto
 patriarchas/ prophetas/ apostolos/ martyres/ pessi-
 res atque reges: quod oes clamabunt. Repellat
 a portio nostra tanquam indignum. Ultimo deus
 qui iudex et testis per eum erit. Hier. xxi.
 Ego sum iudex et testis dicit dominus. Tunc tunc
 dicit misera anima. Angustie mihi sunt undique.
 Dan. xliij. c. Quintum malum est infernal
 detructio siue damnatio/ cum dicitur ad terram pster
 nec te. Ista est terra illa de qua dicit Iob. xliij.
 Terra miserie et tenebrarum. Nota etiam
 tertia a chiro iudice: detructio in infernum eter-
 naliter puniendum. Lu. xvi. Dicitur est vultus
 sepulchri in inferno. Nota sepulchrum. Notare hic
 potest quod tres ceremonias obfuerunt demones
 quando anima sepelitur in inferno/ quod obfuerunt in se-
 pultura corporis. de quo vide dñica. ij. post
 festum trinitatis. et dñica. ij. aduentus. primo dicitur
 Qui iudicat me dominus est. pre. ij. Sextum
 malum est generalis destructio/ cum dicitur. et filios
 tuos qui in te sunt. s. psterne ad terram. i. in in-
 fernum. Filii ei usurarii et similes/ danant
 ut plurimum: non quod ex peccatis parentum. quia si
 non portabit iniquitatem patris/ nec pater porta-
 bit iniquitatem filii. ut dicit Eze. xviii. sed danant
 tur ex peccatis propriis: quia usuras quas per egerunt/
 nolunt restituere: nisi solum filii/ sed multi alij. pro-
 pter danant: quia sunt principes in his peccatis. Nota
 etiam quod decem dñitie personarum danant. Primo
 natus danat usurarius. Secundo filius de beredes
 non restituens usuram scelerem. Tercio filia
 dotata ex pecunia usuraria. Quarto gener
 recipiens usuram in dote. Quinto vxor vi-
 rarij viues ex bonis virarum. Sexto nota-
 rijs conficiens scelerem in scribis usurarij. Septi-
 mo testis. Octavo dominus ciuitatis permittens.
 Nono iudex iudicans usuras debere solu-
 peti. De his tribus ultimis hi in Eia. de
 usuris. Undecimo potest addi penitentia. Duo
 decimo principis i criminis viure. s. mulieris/

mādando rē. Q. aut dixi de filia dotata. *Item viij. dī. c. eūciens. Quēadmodū em si*
genero: est verū nīl in tribu casib. Pri-
mus est qñ socer dōrās hz alia bona de qñ
bus dōrāt filiā. Scdō ē: qñ licz nīl alid
habeat pñ nīl vīras: iñ creditores sūt in-
certi: qñ tūc cū restitūda sūt vīra pauperi
bus. vt in l. c. j. de vīr. pōt de vīra da-
re dōtē filie: nō vt filie: s; vt pauperi: sic z
alijs pauperib: marie cūz auctoritate seu
qñ filio epi. Et qñ vt paupī donat: nō ad pō-
pā z supfluitatē dare dōtē: sed solū ad necē-
tē. vij. q. j. si cupis. in fi. Tertius est: qñ fi-
lia z gener recipiūt ignozāter: qñ tūc vidē-
tur exculari qñ diu durat ignozātia. Post-
qñ vō scit: nunqd tenet: Rūdeo: de cōsum-
pñ nō videt tenet: qñ bone fidei possessor
facit fruct: suos. l. fruct. ff. de rei ven. z. l.
certū. l. eo. ti. vbi dī. Certū est male fidei
possessor: oīs fruct: debere cū ipa re pie-
stare: bona vō fidei extāris. De extāris tñ tene-
restationē vnuerfos. De extāris tñ tene-
tur gener ad restitutionē illis qñ socer re-
nebat. Itē qñ dixi de vīra vīrarū: intelli-
ge cū determinatiōe seu limitatiōe quā po-
nit Ray. in sūma. Et nota in sūma Disa-
na. restitutiō. j. q. z. vj. Pz qñ dānant fi-
li ex pñō parētū a dō. Dixit oīs Doyfi
l. c. r. Ego sūz de? zelotes vīstās pñā
pñm in filios vīq; i tertiā z qñtā gñatiōez
coz: qñ odest me. l. s. xij. nō vocabif in
eternū semē pessimoz. Preparate filios ei?
oculioni in iniq. pa. coz: nō resurgēt neq;
bereditabūt ter. neq; implebūt facies oib
ciuitatū. ¶ Septimū malum est bonozū
dissipatiō: vbi z nō relin. lapi. sup. lapi. At
de bonis hoim impenitentū: pñtīm vīu-
rarior: nīl remanet. Nā ex iusto dei iu-
dicio: mortuo vīrarior filij statim mortū-
tur z relinquit alienis diuitias suas: z se
pulchra coz dom? illoz in eternū. ps. 30
dr. alibi. Tēlaurizat z ignorat cui cōgre-
gabūt ea. z si filij sui diu vixerint: erūt dis-
sipatores bonoz. ¶ In l. c. s. qñ. Berestaz?
sūm oēm industriā qñ sub sole studiōssimū
me laborant: habitur? herede post me que-
ignoro vtrū sapiēs vel stult? sit. Vel alio
mō er diuina puidētia dissipant bona spā-
z pereūt. qñ nōrū est: de bonis male acqñ-
tis nō gaudebit certū? heres. ¶ In de diu-
itjs male acqñtis nīl inde remanet: nisi
sol pa. ¶ In l. c. r. sup. Dat. z hī in decre-
ae sanātur: S; o cecitas pñōz. nā maiō
p 19

De Penitentia

re diligentia bz peto: ipenitēs de iunero suo vel de alio qd de aia. qd si alin? infir-
mat. pūno et statim mittit p manifestal-
cho. z p meliore ciuitatis. sz si peto infir-
mat in aia: negligit. Itē maiorē hono:ez
facit calcamēto suo qd ante: qd caligā lace-
ratā facit pūno sui. sed aia qd die lacerat
z nō curat. Debet g qdlibet peto: z maxie
in h tpe qd drageimali fortiter clamare ad
deū cū rugitu cordis z cōtritione di. Petā
mea qd sagitta infira sunt in me: sed anqz
vulnera generē in me: sana me dñe medi-
camēto pnie de. Sic dauid clamat di.
Diferere mei dñe: qm turbata sunt oia
ossa mea. i. putes aie qd sustērat in gra-
del: sicut corpus ossibz sustentat ne cadat.
Et sic faciendo habebim? hīc grām z glo-
riam in futuro. Amen.

De utilitate z infructuositate penitentie. Sermo ij.

Penitētiā agi-

te zē. Supra in smone pmo
dictū est d pnie necessitate: mō
sequit de pnie qūitate: vīz de pnia inut. lī
z infructuosa: in sequēti smone videndū
est de pnia vtili z fructuosa. Salutes viri
go zē. ¶ Pro fundamēto smonis oritur
theologicālis qstio. ¶ Querit. Utz per
pniaz possit remitti qd cūqz petm: Arguit
q nō illud p qd remittit petm tate bonita-
tis dz esse quāta est malitia in peto. Sed
malitia peti est infinita: cū sit z bonū infi-
nitū. sed bonitas pnie nre est infinita: igit.
In oppositū habet Eze. viij. Si impius
egerit pniām ab oibz peccis suis: oim iniqui-
tātū ei? qd opat? est nō recordabor. Ergo
p pniām pōt remitti qd cūqz petm: z sic qd
stio manet pro vtraz pte dubia. Ad qstio-
nē respondendū est fm Rich. sup. iij. sen.
di. iij. ar. vij. q. j. q pnia pōt accipi p pnia
info:mi aut formata p grāz: et vtraz mō
pōt accipi p habitu vel actu interiori vel
exteriori. Dico g q pniaz info:me siue ac-
cipiat p habitu siue p actu: interiori siue ex-
teriori: siue p oibz sil: nō remittit petm ni-
si dispositiue: in qntū p ipsam disponit hō
ad suscipiendū grām dei p quā formalt re-
mittit petm. speali? tñ disponit z directi?
ad peti remissionē quaz qd cūqz alia virtus

informis. qd oia petā in h pueniūt: q vni
qdqz est qdā iniustitia. i. ptra iustitia legi-
diuine. z prima spealiter z directe disponit
hoiem ad h vt possit z velit p illa iniuria
debitā emendā facere cum adiutorio dei.
Et ad argumentū dz: qd quis bonitas pe-
nitētie nre sit finita: tñ pnis meriti cbi:
sine qua p pniaz nō possem? mereri remis-
sionē peti aliq mō: est infinita in qntū fuit
meriti illi? q bonitātē habet infinitā. Ad
quā faciendā nos exhortant hba pāsum
pra. z sic de alijs. ¶ Pro euidētia dicēdo
rū: notandū q circa pniām agendā hūqz
differētibz modis se hnt hoies. Pmo qdaz
nec peccāt nec pniaz agūt. Isti sunt velut
angeli: de qbz possum? admirari dicētes.
Quis est hic z laudabim? eum: fecit em-
mirabilia in vita sua. Eccl. xxi. Tales sūt
infantes baptizati. De adultis aut pau-
cissimi sūt: nec memini me legisse aliquē
adultū talē: qd sūt multi scilicet z plures ipso-
rū: statū innocentie pseruasse legantur ois
se in afflictōe pnie macerauerūt: sicut Jo-
annes bap. z ceteri siles. De qbz dicit scri-
ptura. ij. Paral. vlti. Et tu dñe iustoz nō
posuisti pniām iustis Abrahā Isaac z Ja-
cob: his q tibi nō pecca. Tales vt dicit scri-
ptura angelis: q nec peccāt nec agūt pniaz
ij. Reg. xiiij. c. Sic est angelus dñi: sic est
dñs mō rex: vt nec bñdiciōe nec maledi-
ctione moueat. Quidā z sedo mō nō pec-
cant: z tñ agūt pniām seiunādo: orando:
vigilando: z corpa affligēdo. Isti sunt vi-
ri pfecti: sicut fuit saluator. q quis petm
nō fecit nec inuētus est dolus in ore eius
sicut dz Esa. liij. z. j. Pe. ij. c. tñ totā vitā
suāz cōpleuit vigilijs: orōibz: z seiunijs.
Hī seiunauit qdraginta diebz z qdragin-
ta noctibz: nō manducās neqz bibēs. sicut
dz Mat. iij. Itē Luc. vij. Expe in monē
z erat pnotas in orōne dei. Sic fuit glo-
riosa pgo Maria: q totā vitā suā pūit in
vigilijs z orōibz. Talis etiā fuit Job: de
q dicit q nō peccauerit mortalit: z tñ dñe
dr. Ipse me rephendo z ago pniām in fui-
nilla z cinere. Job. xlij. Quidā z tertio
mō peccāt: sed nolūt agere pniām: quon-
iam finis interit. Cōtra qd loquit Hier. di.
Nemo qd bonū est loquit: nullus est qui
agat pniām de peto suo dicens quid feci.
Ois cōuersi sunt ad cor suū quā si equ? in